Gemeente Rotterdam

Bestuurs- en Concernondersteuning
Burgemeester

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: SO/BCO
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2301-1962

Onderwerp: Zienswijze Strategische Agenda MRDH 2023-2026

Datum: 23 februari 2023

Retouradres: Postbus 70012, 3000 KP Rotterdam

Metropoolregio Rotterdam Den Haag
t.a.v. het algemeen bestuur
Postbus 21012
3001 AA ROTTERDAM

Geacht Algemeen Bestuur,

In uw brief van 16 december 2022 nodigt u de gemeenteraad uit om een zienswijze in te dienen over de concept strategische agenda Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) 2023-2026. De gemeenteraad van Rotterdam heeft in zijn vergadering van 23 februari 2023 de volgende zienswijze vastgesteld.

De gemeenteraad heeft met genoegen kennisgenomen van de concept strategische agenda 'Met elkaar, voor elkaar' die in een interactief proces met de deelnemende gemeenten tot stand is gekomen. We herkennen ons in de vier opgaven en kunnen ons op hoofdlijnen vinden in de daaruit voortvloeiende zes opdrachten voor het verbeteren van de bereikbaarheid en het versterken van de economie. We waarderen de inzet om te komen tot meer focus en scherper geformuleerde doelstellingen, tegelijkertijd stellen we vast dat dit op een aantal punten nog om aanscherping en verdere uitwerking vraagt. We verzoeken u om in de voorliggende agenda een paragraaf toe te voegen hoe de uitvoering verder vorm krijgt en hoe monitoring en verantwoording wordt georganiseerd.

Onze aandachtspunten en suggesties treft u hieronder aan.

Algemeen hebben we als aandachtspunt de vermenging van economie en mobiliteit in een aantal opdrachten. Uiteraard zijn deze twee in de realiteit onlosmakelijk verbonden, maar binnen de MRDH zijn de twee poten financieel en bestuurlijk gescheiden. We juichen de integrale blik toe, maar vragen wel om aanvullende toelichting hoe tot een heldere afrekening en verantwoording wordt gekomen.
Daarnaast suggereert de nummering van de opgaven een zekere prioritering. Wat de gemeente Rotterdam betreft gaan de noodzakelijke investeringen voor de woningbouw en het herstel van het OV systeem hand in hand.

Opdracht 1: Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren

Voor Rotterdam ligt de grootste verstedelijkingsopgave op de Oostflank, zoals uitgewerkt in de ontwikkelvisie AtotZ. De nieuwe stadsbrug inclusief HOV-tram tussen Zuidplein en Kralingse Zoom is hier een belangrijk onderdeel van, evenals treinstation Stadionpark en

de uitbreiding van het vervoersaanbod op het metro- en Sprinternetwerk. In het BO MIRT van november 2022 zijn hierover belangrijke afspraken gemaakt. Dit was zonder regionale samenwerking en steun niet gelukt. Met de gemaakte afspraken is een belangrijke stap gezet in het realiseren van de regionale woningbouwopgave en de ruimtelijk economische structuur.

Tegelijk zien we dat in het heden er grote moeite is om het openbaar vervoer bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar te houden. Dit wordt onder meer veroorzaakt door personeelstekorten, oplopende exploitatiekosten en minder reizigersinkomsten door na-effecten van corona. Hoe kan op de lange termijn het OV een belangrijke deel van de mobiliteit in Rotterdam verzorgen, terwijl er op de korte termijn veel problemen zijn. Het contrast van de werkelijkheid van vandaag met de toon van de visie in deze opdracht kan bijna niet groter zijn. We verzoeken de MRDH om ook bij deze opdracht hier aandacht aan te besteden. Zonder de basis op orde zal de verdere ontwikkeling van het OV niet zijn volledige potentieel behalen.

Tenslotte hebben lange termijn ontwikkelingen vaak veel invloed op het dagelijks leven van onze inwoners, maar hebben ze hier in de praktijk relatief weinig invloed op. We roepen de MRDH op om te bewaken dat de inwoners in de regio voldoende worden meegenomen in de uitwerking van deze plannen, en te zorgen voor voldoende draagvlak bij alle belanghebbenden.

Opdracht 2: Versterken Economisch Vestigingsklimaat

We roepen de MRDH op om focus te houden op de oorspronkelijke doelstelling: Versterken Economisch Vestigingsklimaat. Rotterdam ondersteunt de lijn dat scherpere keuzes in de Strategische Agenda zijn gemaakt. Toch is het voor een effectieve implementatie belangrijk dat een concretiseringsslag wordt gemaakt in de vorm van een uitvoeringsagenda voor Economisch Vestigingsklimaat, waarin doelen *'SMART'* geformuleerd worden. Hiermee wordt een betere invulling gegeven aan het advies van de Rotterdamse Rekenkamer. We zijn blij dat het advies van de Rekenkamer om aandacht te schenken aan monitoring is opgenomen in de Strategische Agenda. Wij gaan ervan uit dat op basis van de uitvoeringsagenda de wijze van monitoring concreet zal worden uitgewerkt. Graag zien we ook in de Strategische Agenda terug hoe de aanbeveling van de Rotterdamse Rekenkamer voor een betere subsidieregeling wordt uitgewerkt zodat deze doelmatig past bij de doelen en aanpak van de Strategische Agenda.

Rotterdam stemt in met de aandacht voor de ontwikkeling van het MKB. We zijn van mening dat inzet voor MKB optimaal moet aansluiten op lokale actieprogramma's voor het MKB, waarbij de MRDH inzet op regionaal opschalen van goede lokale initiatieven en vergroten van regionale impact. In de uitvoeringsagenda moet dit concreter worden uitgewerkt.

Rotterdam ondersteunt de aandacht voor innovatie. Het is belangrijk dat succesvolle innovaties breed worden toegepast in de regionale economie. Brede toepassing van innovaties leidt immers tot de grootste verbetering van de economie en de aanpak van maatschappelijke opgaves. Dat is goed voor Rotterdammers en Rotterdamse bedrijven. Naast aandacht voor innovatieve bedrijven vragen we daarom ook aandacht voor ondersteuning van het brede MKB bij vernieuwing van hun bedrijfsvoering en het ontwikkelen van toekomstbestendig ondernemerschap met aandacht voor duurzaamheid, digitalisering en circulariteit. Hierbij moet aandacht zijn voor onderwerpen die innovatie

en toekomstbestendige groei bevorderen, zoals financiering en netwerken, en randvoorwaarden als ruimte en talent. Hierin moeten de komende jaren scherpe keuzes worden gemaakt.

Ontwikkeling van het arbeidspotentieel is belangrijk en Rotterdam kan instemmen met de aandacht voor arbeidsmarkt en onderwijs. Gebrek aan goede arbeidskrachten is een bedreiging voor onze economie. We zien dat veel partijen inmiddels actief zijn op dit beleidsterrein. Daarom is het belangrijk dat de MRDH goed haar rol in dit beleidsveld uitwerkt in een uitvoeringsagenda en aantoont waar de meerwaarde van de MRDH zit. Wij zien vooral een rol weggelegd bij die onderdelen van de economie met de grootste tekorten aan goede arbeidskrachten (techniek, zorg, maakindustrie), bij ondernemerschap en bij het MKB.

Rotterdam wil ook benadrukken dat er voldoende balans is tussen de lusten en de lasten van economische ontwikkeling. We zien bijvoorbeeld de gevolgen die bepaalde sectoren hebben op de aantrekking van arbeidsmigranten. Rotterdam begrijpt dat de inzet van arbeidsmigranten in een gespannen arbeidsmarkt soms nodig is, maar vraagt ook aandacht voor een afweging tussen de economische voordelen en de keerzijde van deze inzet die we bijvoorbeeld zien bij huisvesting.

Opdracht 3: Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren

Rotterdam zet volop in op autoluw en fietsvriendelijk, voldoende ruimte en kwaliteit voor voetgangers, en versterking van de positie van het OV. De opdracht in de Strategische Agenda is daarmee geheel in lijn met onze visie voor de stad.

Maar voor een blijvend en breder effect zal ook in de brede regio onvermijdelijk moeten worden gekozen voor minder vanzelfsprekende automobiliteit, en meer aandacht voor OV, fiets en andere alternatieven. We hebben hierin elkaar echt nodig. Waar de hoogstedelijke gebieden en de omliggende delen van de regio elkaar raken, liggen specifieke opgaven die in samenwerking binnen de regio ingevuld dienen te worden. Denk hierbij aan verbetering van ketenmobiliteit en mobiliteitshubs aan de randen van het stedelijke gebied.

Opdracht 4: Vernieuwen van werklocaties
Ten aanzien van ruimtelijk economische ontwikkeling vragen we de MRDH goed aan te sluiten op de snelle veranderingen in het ruimtelijk beleid. De druk op de ruimte is groot en nu het Rijk heeft aangekondigd toe te werken naar een nieuwe Nota Ruimte, is het noodzakelijk dat MRDH samen met gemeenten en provincie een goed beeld maakt van de ruimte die een gezonde economie in onze regio nodig heeft en ook aangeeft wáár we de economie de ruimte moeten geven. Hierbij moet in het bijzonder aandacht worden geschonken aan de noodzaak om gezamenlijk ruimte te reserveren voor, en te investeren in, de juiste vestigingsmilieus en vernieuwing van de werklocaties. Enerzijds gaat het dan bijvoorbeeld om het maken van keuzes om ruimte voor banen op praktisch en middelbaar niveau nabij praktisch en middelbaar geschoolden te bieden. Anderzijds gaat het om het bieden van de juiste ruimtelijke randvoorwaarden voor specifieke sectoren.

Daarnaast willen we benadrukken dat maatwerk belangrijk is bij de inzet van de MRDH. Hierbij kan goed worden aangesloten op de lokale aanpak zoals bijvoorbeeld de vitale kerngebieden in Rotterdam. We gaan er ook van uit dat duurzaamheid en circulariteit als aandachtspunten worden meegenomen bij de aanpak van de MRDH voor de ontwikkeling van werklocaties.

Opdracht 5: Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk
Versterking van het regionale mobiliteitsnetwerk is een brede omschrijving, waar in uw Strategische Agenda dan ook veel onderwerpen onder vallen. Verkeersveiligheid is een speerpunt voor Rotterdam, net als verbetering van het OV- en fietsnetwerk, en de versterking van de stedelijke knooppunten. Rotterdam onderschrijft het belang van regionaal optrekken met de MRDH bij de aanpak van OV-knooppunten, incl. raakvlakken tussen modaliteiten onderling en met de gebiedsontwikkelingen en woningbouwopgaven. Het gevaar bij een dergelijk brede omschrijving is dat de kaders voor ingrepen niet scherp zijn. Met in gedachten 'schoenmaker blijf bij je leest', verzoeken we de MRDH dan ook om te waken voor activiteiten die niet binnen haar takenpakket en doelstellingen liggen.

We vragen daarnaast specifieke aandacht voor 30km/h als de norm binnen de bebouwde kom. Steeds meer gemeenten, landelijk en in de regio, omarmen deze ontwikkeling. Wij roepen de MRDH op dit als onderwerp op te nemen in de Strategische Agenda, en als MRDH de rol van regionale kennismakelaar en subsidieverlener voortvarend op te pakken.

Opdracht 6: Herstellen van het OV-systeem
De gemeenteraad van Rotterdam maakt zich grote zorgen over deze opdracht en de huidige staat van het OV in het bijzonder. Opdracht 6 zou qua prioriteit op nummer 1 moeten staan.

De coronacrisis heeft de OV-sector voor aanzienlijke uitdagingen geplaatst, en doet dat nog steeds. De recente ontwikkelingen rondom personeelstekorten en stijgende energieprijzen komen daar bij. Helaas zijn wij er niet gerust op dat dit voor de aankomende periode snel zal veranderen. Daartegenover staat dat afgelopen jaar de tarieven ongekend hard zijn gestegen, en vrezen we dat dit mogelijk ook niet de laatste keer zal zijn.

We zijn blij dat deze opgave expliciet is opgenomen als een opdracht in de Strategische Agenda. We zijn er alleen niet van overtuigd dat de voorgestelde aanpak voldoende is, mede doordat deze opdracht primair uitgaat van Corona als oorzaak van de problemen. We missen een actieve aanpak voor de personeelstekorten en hogere exploitatiekosten. Daarbij lijkt de lobby bij het Rijk tot nu toe weinig effect te hebben.
We roepen dan ook op om de concessie te herijken, waarbij dan niet alleen naar de financiële kant moet worden gekeken maar ook naar voldoende bereikbaarheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid van het OV voor onze inwoners. We verwachten ook dat de gemeenten en raden in dat geval actief zullen worden betrokken.

Door de coronacrisis zijn de afgelopen jaren veel besluiten genomen zonder (of met beperkte) participatie. We hechten aan een goede, tijdige betrokkenheid van bewoners en roepen de MRDH op om met een passend voorstel te komen voor het herstel en verbeteren van de participatiemogelijkheden in de vervoersplan procedures.

Tenslotte
We verzoeken u om de aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek 'Regionale bijdragen aan de economie' te implementeren. We vragen hierbij in het bijzonder aandacht voor een herinrichting van de uitvoerende functie van de pijler Economisch Vestigingsklimaat waarbij een nieuwe vorm van financiering wordt ontwikkeld met een duidelijke relatie met de strategische agenda en een doelmatige wijze van verstrekking. Daarbij benadrukken we het betrekken van goede (internationale) voorbeelden van regionale samenwerking bij dit proces. Het proces hiertoe zien we graag concreet opgenomen in de nieuwe Strategische Agenda.

Tevens uiten wij het verzoek tot zetten van stappen in de verbetering van de democratische legitimatie door ten eerste, lessen te trekken uit andere regioraden, en ten tweede door de verbeterpunten ten aanzien van de democratische legitimatie in de huidige en komende trajecten zoals de Uitvoering plan van aanpak Tweede Tussenevaluatie, Implementatie van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en de Tussenevaluatie Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (GR MRDH), op korte termijn uit te werken in de uitvoeringsagenda; die staat gepland direct na de vaststelling van deze Strategische Agenda.

De voorliggende Strategische Agenda MRDH biedt een mooi perspectief voor onze regio, we zien dan ook uit naar de verdere uitwerking en de samenwerking met de MRDH en de 21 gemeenten.

Namens de gemeenteraad,

De plaatsvervangend griffier,

De burgemeester,